خبر

مقابله با جنگ شناختی با فرهنگ حماسه

در دیدار رئیس سازمان سینمایی با سرهنگ مجید جوشقانی، رئیس سازمان هنری و امور سینمایی دفاع‌مقدس بر تولید آثار سینمایی برای مقابله با تهاجم فرهنگی و جنگ شناختی و ترکیبی دشمن و ضرورت اقبال به تولیدات سینمایی با زمینه‌های فرهنگی حماسه تاکید شد. در این دیدار جوشقانی به تشریح سابقه همکاری سازمان هنری و امور سینمایی دفاع‌مقدس با بخش‌های مختلف وزارت ارشاد پرداخت و برضرورت هم‌افزایی و همکاری بیش از پیش در تولید آثار هنری دفاع‌مقدس و مقاومت در حوزه سینما تاکید و اظهار کرد: با توجه به اهمیت فرهنگی دفاع‌مقدس در امت اسلامی، نیازمند تولیدات سینمایی هستیم تا فرهنگ حماسه و ایثار را به افکار عمومی منتقل کند. فریدزاده نیز با تاکید بر اجرای آیین‌نامه حمایت و نظارت بر تولیدات هنری دفاع‌مقدس و مقاومت، از پیشنهاد صدور کارت ویژه فیلم برای خانواده نیروهای مسلح استقبال کرد. او همچنین از تقویت سبد فرهنگی این خانواده‌ها برای تماشای فیلم‌های سینمایی حمایت کرد.

جوشقانی در ادامه، آمادگی بنیاد حفظ آثار برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود در این بنیاد را اعلام کرد و گفت: در مقابله با تهاجم فرهنگی و جنگ شناختی و ترکیبی دشمن، ضرورت اقبال به تولیدات سینمایی با زمینه‌های فرهنگی حماسه، ایثار و مقاومت بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

سینمای جهان

کیکاوس زیاری | گروه فرهنگ و هنر

افکار عمومی علیه ستارگان

شروع ماجرای یک جنبش جدید بعد از «می تو» در سینمای جهان

رسانه‌های گروهی طی چندروز گذشته، اخبار زیادی درباره رفتارهای نامناسب و خارج از عرف دواین جانسون (ملقب به راک)، ستاره این روزهای ژانر اکشن هالیوود منتشر کرده و نوشته‌اند این نوع رفتار نامناسب، باعث اعتراض تعداد زیادی از عوامل صحنه فیلم‌هایی شده که این بازیگر در آنها بازی کرده است. طی چند ماه اخیر دامنه اعتراض عوامل پشت صحنه سینما نسبت به رفتارهای نادرست و بددهانی جانسون، افزایش زیادی داشته و کار به‌جایی رسیده که این موضوع به گوش خبرنگاران کنجکاو و سمج هم رسیده و آنها را به فکر تهیه گزارش‌هایی در این رابطه کرده است.

به گفته عوامل صحنه فیلم‌های دواین جانسون، او آدمی به‌شدت تندخو و بی‌ملاحظه است که با اطرافیانش برخوردهای تندی داشته و با کلمات ناپسند و فحش‌گونه با آنها صحبت می‌کند. ظاهرا این میزان از عصبیت و رفتار نامناسب در ابتدای فعالیت بازیگری جانسون چندان مورد توجه نبوده و با گذشت زمان، اطرافیان متوجه آن شده‌اند. این در حالی است که عوامل صحنه روی این نکته تاکید می‌کنند که رفتارهای ناهنجار این بازیگر در یک سال اخیر افزایش شدیدی یافته است. طرح موضوع بدرفتاری و بدکلامی جانسون در رسانه‌ها، باعث ورود روانکاوان و افراد متخصص به این ماجرا شده و بحث‌های تازه‌ای در رابطه با نوع برخورد و واکنش ستارگان سینما با افراد محیط پیرامون خود را برانگیخته است. اهل فن این پرسش را مطرح می‌کنند که چرا ستارگان سینما معمولا رفتاری خلاف عرف داشته و اخلاق و نظم اجتماعی را رعایت نمی‌کنند. طبق نوشته‌ها و اظهارات موجود، می‌توان پیش‌بینی کرد که دامنه بحث از حد دواین جانسون فراتر رفته و مجموعه‌ای از بازیگران و سلبریتی‌های هالیوودی را در بر بگیرد. این اتفاق در شرایطی رخ می‌دهد که قبل از این هم اخباری مبنی بر رفتار ناهنجار بازیگران دیگر هم، تیتر اول رسانه‌های هنری بوده است. نویسندگان سینمایی به این نکته اشاره می‌کنند که سال قبل هم چنین اظهاراتی در رابطه با آرنولد شوارتزینگر مطرح شده بود و تعدادی از همکاران او گفته بودند این ستاره اکشن دهه ۸۰ میلادی، با اطرافیان خود به شکلی بد و تحقیرآمیز صحبت می‌کند. آن زمان هم بسیاری از تحلیلگران و روانکاوان در این‌باره صحبت کردند که باید با اجرای قوانینی خاص، مانع سوءاستفاده ستارگان، از موقعیت ستارگی‌شان شد و نباید اجازه داد که آنها با پنهان شدن در پشت نقاب شهرت یا محبوبیت، دست به رفتارهایی خلاف عرف جامعه بزنند. نکته جالب این‌که دواین جانسون با اطرافیان خود سر صحنه فیلمبرداری، به تایید این موضوع پرداخته و تلاش کرده آن را توجیه کند. او بدون این‌که در رابطه با رفتار غلط خود عذرخواهی کند، به توجیه رفتارش پرداخته و ادعا کرده شلوغی کار سر صحنه فیلمبرداری، باعث تندخویی و بدکلامی‌اش شده و هدفش از این نوع رفتار این بوده که کار فیلمبرداری سریع‌تر انجام شود تا تولید فیلم‌هایش به مانع برخورد نکند! رسانه‌های گروهی این نوع استدلال و توجیه را ناکافی و غیرقابل قبول ارزیابی کرده، خواستار عذرخواهی رسمی او در رسانه‌های گروهی شده‌اند.

شوخی با مرغ عزا و عروسی

فیلم «شه‌سوار» را می‌توان تنها کمدی خانوادگی این روزهای سینمای ایران دانست؛ اثری که بدون نگاه به طنزهای فضای مجازی و حتی نوستالژی‌بازی با سینمای قبل از انقلاب، داستان خود را روایت می‌کند

امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

سینمای ایران چند سالی است که مبتلا به سندرم کمدی‌های نازل شده و در این میان فیلم‌هایی در ژانر کمدی یا در دیگر ژانرها می‌آید که خبر می‌دهند سینما هنوز جدی است! یکی از فیلم‌هایی که چند وقتی است راهی جدول اکران شده و می‌توان آن را یک کمدی خانوادگی دانست، فیلم «شه‌سوار» حسین نمازی است؛ فیلمی که در میان سایر آثار در حال اکران، اثری است که باید به آن توجه کرد چون سعی می‌کند کمدی را در معنای حقیقی خودش تعریف کند؛ هرچند که خالی از کاستی و ضعف نیست. شه‌سوار که در داستان‌گویی از ساختار کلاسیک سه‌پرده‌ای استفاده می‌کند با این‌که در مقدمه (افتتاحیه) و مؤخره (پایان‌بندی) توانسته ارائه خوبی داشته باشد، در مرحله دوم اما این ساختار داستان‌گویی که به آن مواجهه می‌گویند و بدنه اصلی داستان در این بخش روایت می‌شود، نتوانسته آنچنان که باید موفق عمل کند.

زندگی، مرگ و خانواده

حسین نمازی به‌عنوان نویسنده و کارگردان پایه‌های داستان خود را بر سه اصل زندگی، مرگ و خانواده استوار کرده و در تمام فیلم هر سه این موضوعات را در کنار هم نگه می‌دارد. شه‌سوار داستان زندگی خانواده‌ای است در حاشیه شهر که در حال تدارک یک عروسی پرماجرا هستند؛ مراسمی که تا الان چهار بار تکرار شده و هربار به‌دلیل فوت یکی از اقوام به تاخیر افتاده اما این بار همه خانواده عزم خود را جزم کرده‌اند و با توسل به هر چیزی می‌خواهند که عروسی به سرانجام برسد ولی انگار سایه مرگ دست از سر این خانواده برنمی‌دارد و داشی، عموی بزرگ خانوده از خر می‌افتد و می‌میرد اما این بار فرق می‌کند....

همان‌طور که قبل از این هم گفته شد، شه‌سوار در افتتاحیه خود موفق عمل کرده و دلیل این موفقیت به مونولوگی برمی‌گردد که شیرزاد (با بازی مهرداد صدیقیان) روی سکانس غروب یک گله خر که می‌توان آن را پارودی سکانس‌های معروف فیلم‌های وسترن دانست، می‌خواند. مونولوگی که همان ابتدای فیلم دو نکته را برای بیننده روشن می‌کند؛ اول این‌که نام شه‌سوار که اسم فیلم هم هست به چه چیزی برمی‌گردد و شوخی‌های فیلم از همان دقایق اول شروع می‌شود و دوم پیش‌زمینه‌ای است که شیرزاد از خانواده و شغلی که دارند (نگهداری از یک گله خر و فروش محصولات آن) می‌دهد و مخاطب با آگاهی وارد قصه فیلم می‌شود.

کمدی حاشیه‌ای بدون سیاه‌نمایی

با وجود چنین شروعی که با زبان بی‌زبانی به مخاطب می‌گوید که قرار است فیلمی باشد که با آن بخندد و رهایش نکند اما فیلم رفته‌رفته شور و شوق خود را از دست می‌دهد.

اصلی‌ترین دلیل این اتفاق را می‌توان در داستان تک‌بعدی شه‌سوار جست‌وجو کرد. نمازی به‌عنوان نویسنده این فیلم تمام بار داستان فیلم را بر گرده مرگ داشی سوار کرده است. نکته اینجاست که این اتفاق پیرنگی نیست که بتواند داستان فیلم را تا انتها بکشاند. شه‌سوار با این‌که فیلم شلوغی از نظر تعداد کاراکترهای اصلی و فرعی است اما نمازی از این پتانسیل برای وارد کردن خرده‌روایت‌هایی که بتواند به کمک داستان اصلی بیاید کمتر استفاده کرده است. همین امر باعث شده تا شوخی‌ها و موقعیت طنزی که در ابتدای فیلم خنده خوبی از مخاطب می‌گیرد در میانه فیلم توفیق قبلی خود را نداشته باشد. اما همین موضوع هم از محاسن فیلم شه‌سوار کم نمی‌کند. این فیلم برخلاف اکثر کمدی‌هایی که در سینمای ایران ساخته می‌شود و همه شبیه به هم شده‌اند و زندگی مجلل یا در اصطلاح امروزی زندگی لاکچری، ترجیع‌بند تمام این آثار است؛ خانواده‌ای را به تصویر می‌کشد که در حاشیه شهر زندگی می‌کنند و از نظر اقتصادی در مضیقه هستند اما نکته مهم فیلم اینجاست که در دام سیاه‌نمایی‌های مرسوم سینمای ایران نمی‌افتد. شه‌سوار از نظر گونه کمدی در دسته کمدی‌های تلخ قرار می‌گیرد و حسین نمازی در دو فیلم اخیرش شادروان و شه‌سوار، فقر را دستمایه‌ای برای شوخی قرار نمی‌دهد بلکه فقر در فیلم‌های او بستری است که موقعیت‌های کمدی در آن خلق می‌شود.

تیغ دولبه شوخی

اولین چیزی که در فیلم‌های کمدی در معرض قضاوت مردم و اهل فن قرار می‌گیرد، شوخی‌های این فیلم‌هاست و همین موضوع است که در نهایت تعیین می‌کند یک فیلم اثر خوبی است یا نه. وقتی به بررسی شوخی‌های فیلم شه‌سوار می‌رسیم، می‌بینیم که شوخی‌ها برای فیلم مانند یک تیغ دولبه عمل می‌کنند. در واقع کمدی‌های فیلم شه‌سوار، برگ‌برنده فیلم در مقایسه با دیگر فیلم‌های کمدی روی پرده است.

منظور از برگ برنده بودن این است که کمدی شه‌سوار برخلاف انبوه فیلم‌های کمدی دیگر سعی می‌کند تا طنز خلق کند و مانند رقبای خود سراغ لقمه‌های حاضر و آماده فضای مجازی، سینمای قبل از انقلاب، سوار شدن بر بستر نوستالژی‌بازی و... نرود. همین انتخاب باعث شده تا نویسنده و کارگردان به نسبت راه سخت‌تری داشته باشند؛ مسیری که نمازی نشان داده بلد این راه است. او حتی در این فیلم از تکنیک تکرار هم استفاده کرده؛ تکنیکی که یک دیالوگ یا سکانس که موقعیتی کمدی نیست با تکرار چندباره در اثر، فضایی کمدی به خود می‌گیرد.

نقطه قوت؛ بازی روان

بار طنز در فیلم‌های کمدی معمولا بر دوش چهره‌هایی است که در این‌گونه فیلم‌ها ایفای نقش می‌کنند. در فیلم شه‌سوار هم وقتی به تیم بازیگری نگاهی بیندازیم با تیمی روبه‌رو می‌شویم که هرکدام کارنامه خوبی در فیلم‌های کمدی دارند. نقش اصلی شه‌سوار برعهده مهرداد صدیقیان است؛ بازیگری که در طول سال‌های فعالیتش نشان داده در یک تیپ نمی‌ماند و تاکنون نقش‌های زیادی را بازی کرده است. صدیقیان در این فیلم نقش پسر بزرگ خانواده‌ای در یک محله حاشیه‌ای شهر تهران را برعهده دارد که اداره خانواده با اوست اما در فیلم آنچه را که مخاطب از یک پسر خودساخته پایین‌شهری در ذهنش نقش می‌بندد، نمی‌تواند در صدیقیان پیدا کند. شاید بهترین نمونه برای مقایسه نقش نادر با بازی سینا مهراد در فیلم شادروان باشد که مختصاتی شبیه به شخصیت شیرزاد در فیلم شه‌سوار دارد. وقتی این دو را کنار یکدیگر بگذارید، آن زمان است که به‌خوبی متوجه ضعف‌هایی که در بازی صدیقیان وجود دارد، می‌شوید. از دیگر بازیگران فیلم که بازی درخشانی در فیلم شه‌سوار دارد، آقای بازیگر نقش‌های فرعی هادی کاظمی است. کاظمی علاوه بر بازی خوب خود، گریم بسیار مناسبی هم در فیلم دارد که به دیده شدن هر چه بهتر نقشش کمک می‌کند. دیگر بازیگران فیلم مانند الناز حبیبی، گیتی قاسمی، عباس جمشیدی و... نیز هرکدام به‌نوبه خود توانسته‌اند بازی‌های خوبی را ارائه دهند و همین امر باعث شده تا شه‌سوار بتواند فیلم سرپایی باشد.

یک فیلم کاملا خانوادگی

فیلم شه‌سوار یکی از معدود فیلم‌های سینمای امروز ایران شناخته می‌شود که می‌توان به آن برچسب خانوادگی زد. البته این موضوع بیش از این‌که نشان‌دهنده خوب بودن فیلم شه‌سوار باشد نشانگر وضعیت بغرنج سینمای ایران است که دیگر به‌ندرت در آن فیلمی یافت می‌شود که بتوان به آن خانوادگی گفت. سینمایی که پول در آن حرف اول را می‌زند و فرهنگ اولویت دست چندم آن است و نتیجه چنین سینمایی تبدیل آن به سینمای پیش از انقلاب و دوره فیلمفارسی و حتی عقب افتادن از آن سینما شده است. خلاصه این‌که اگر به‌دنبال تفریحی خانوادگی هستید که نگران نباشید در فیلم چه حرف‌ها یا حرکت‌های رکیکی وجود دارد و چه تأثیری می‌تواند روی کودکان بگذارد، فیلم شه‌سوار می‌تواند گزینه خوبی باشد؛ مخصوصا اگر فیلم شادروان را ندیده باشید یا آن را فراموش کرده‌اید.

برش

شادروان پلاس

فیلم شه‌سوار پس از شادروان دومین فیلم حسین نمازی در ژانر کمدی است؛ دو فیلمی که مشخص است از یک دنیای ذهنی روی پرده سینما رسیده است. همین اتفاق باعث شده تا این دو فیلم بسیار به یکدیگر شبیه باشند و با نوعی تکرار روبه‌رو باشیم؛ تکراری که در روح و تن فیلم رسوخ کرده. داستان این فیلم گویی همان ماجرای شادروان است که در دنیایی موازی رخ داده؛ خانواده‌ای فقیر که بزرگ‌ترین مشکل‌شان مرگ یکی از اعضای خانواده است و برای حل این مشکل دست به کارهایی می‌زنند که منجر به موقعیت‌هایی کمدی می‌شود.

لوکیشن خانه فیلم نمازی هم آن‌قدر به فیلم پیشین‌اش شبیه است که افراد زیادی که فیلم را تماشا کرده‌اند گمان کرده‌اند برای هر دو فیلم از یک لوکیشن استفاده شده اما بزرگ‌ترین تکرار را در شخصیت‌پردازی می‌توان دید. انگار که شخصیت‌های فیلم شادروان با اندکی تغییر در شکل کاراکتر پا به دنیای شه‌سوار گذاشته‌اند؛ مثلا شخصیت نادر و شیرزاد را که مقایسه کنیم، پرواضح است این شیرزاد تکراری از نادر است، چون شیرزاد حتی در جزئیات مقلد نادر فیلم شادروان است.

گویی نمازی با توجه به موفقیت فیلم شادروان نزد مردم و منتقدان سعی کرده تا همان موفقیت‌ها را تکرار کند اما این تصمیم به جای این‌که در خدمت موفقیت فیلم باشد منجر به سقوط فیلم شده است.

قاب

نقش سینما در جبهه مقاومت

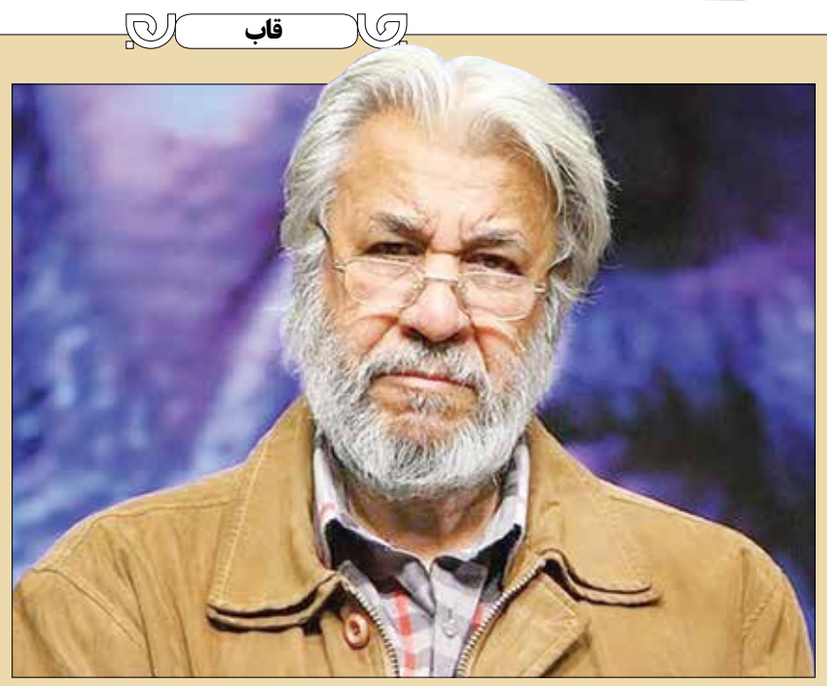

محمد فیلی، بازیگر پیشکسوت سینما و تلویزیون از دشواری‌های ساخت آثار سینمایی درباره محور مقاومت و ایستادگی رزمندگان در برابر صهیونیست‌ها سخن گفت. او تأکید کرد که این آثار می‌توانند چهره واقعی اشغالگران را به جهانیان نشان دهند. فیلی با اشاره به جنایت‌های مکرر رژیم‌صهیونیستی علیه مردم فلسطین و دیگر مناطق، افزود: مجاهدت‌های نیروهای مقاومت قابلیت تبدیل به فیلم را دارند. وی همچنین بر مسئولیت سنگین سازندگان این نوع آثار تأکید کرد، چرا که هر کشته نمایانگر فجایعی بزرگ است.

اکران

دوره چهارم اکران سینما فرهنگ آغاز شد

پس از پایان موفقیت‌آمیز اکران دوره سوم، گروه سینمایی فرهنگ پنج فیلم جدید را برای دوره چهارم اعلام کرد.

این گروه که از اواسط تیر ماه فعالیت خود را آغاز کرده، تاکنون از ۱۵ فیلم با مضامین فرهنگی حمایت کرده است. فیلم‌های شه‌سوار به کارگردانی حسین نمازی، آغوش باز اثری از بهروز شعیبی، استاد به کارگردانی سیدعماد حسینی، شهر گربه‌ها ۲ به کارگردانی سیدجواد هاشمی و نفرین آرتا اثری از مجید کریمی به عنوان آثار مورد حمایت در دوره چهارم معرفی شدند. هدف اصلی گروه سینمایی فرهنگ، حمایت از فیلم‌های فرهنگی است که امکان اکران طولانی‌مدت در سینما و جلوگیری از تسخیر گیشه توسط فیلم‌های تجاری است.

این گروه به آثاری که از کف فروش افتاده و بدون سرگروه شده‌اند، کمک می‌کند تا جان تازه‌ای بگیرند و بتوانند به مدت پنج هفته و هر روز پنج سئانس در سینماها اکران شوند. با این اقدامات، گروه سینمایی فرهنگ تلاش می‌کند تا فضایی مناسب برای نمایش آثار سینمایی با مضامین فرهنگی فراهم کند و بر اهمیت تولیدات فرهنگی تأکید کند.

رویداد

میزبانی اکران حقیقت از «۹۹-۱۹»

مستند «۹۹-۱۹» به کارگردانی لیلا رستمی‌شکوه از آثار جدید در عرصه مستندسازی است که به بررسی مدیریت بحران بیماری کرونا در ایران اختصاص دارد. این مستند در مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی به نمایش گذاشته می‌شود. در ادامه برنامه‌های «اکران حقیقت» و «پاتوق مستند»، این فیلم در روز ۲۸ آبان ساعت ۱۶ و ۱۶:۳۰ در سالن حقیقت مرکز گسترش، دانشگاه هنر و دانشگاه سوره، نمایش داده خواهد شد.

محتوای این مستند به طور خاص به فراز و نشیب‌های مدیریت بیماری کرونا از آغاز همه‌گیری تا سال ۱۳۹۹ می‌پردازد و تلاش کرده تا به تأثیرات اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی این بیماری بر زندگی مردم ایران بپردازد.

تماشای این مستند برای عموم آزاد و رایگان است و می‌تواند فرصتی برای درک بهتر از چالش‌های پیش روی جامعه در دوران بیماری و شیوه‌های مقابله با آن از سوی دولت و مردم باشد. این اثر می‌تواند فرصتی برای تبادل نظر میان علاقه‌مندان به سینما و علوم اجتماعی فراهم آورد.